Streda 28. apríla 2021

P9_TA(2021)0143

Ochrana pôdy

Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. apríla 2021 o ochrane pôdy (2021/2548(RSP))

(2021/C 506/07)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej článok 191,

— so zreteľom na závery Európskej rady z 12. decembra 2019 o zmene klímy,

— so zreteľom na závery Rady z 23. októbra 2020 o biodiverzite – je nutné bezodkladne konať,

— so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ ([1]) (ďalej len „7. EAP“) a na jeho víziu do roku 2050,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia ([2]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd ([3]),

— so zreteľom na návrh Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje rámec pre ochranu pôdy a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES (COM(2006)0232),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) ([4]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva ([5]),

— so zreteľom na smernicu Rady 86/278/EHS z 12. júna 1986 o ochrane životného prostredia a najmä pôdy pri použití splaškových kalov v poľnohospodárstve ([6]),

— so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ([7]) (ďalej len „smernica o dusičnanoch“),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov ([8]), a na jej následné zmeny,

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie ([9]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852 zo 17. mája 2017 o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008 ([10]),

([1]) Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171.
([2]) Ú. v. EÚ L 156, 25.6.2003, s. 17.
([3]) Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56.
([4]) Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.
([5]) Ú. v. EÚ L 327, 22.12.2000, s. 1.
([6]) Ú. v. ES L 181, 4.7.1986, s. 6.
([7]) Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.
([8]) Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71.
([9]) Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1.
([10]) Ú. v. EÚ L 137, 24.5.2017, s. 1.

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/841 z 30. mája 2018 o začlenení emisií a odstraňovania skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva do rámca politík v oblasti klímy a energetiky na rok 2030 ([11]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 ([12]),

— so zreteľom na politické usmernenia pre Komisiu na roky 2019 – 2024, najmä na ambíciu nulového znečistenia pre Európu,

— so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá týkajúce sa strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 (COM(2018)0392),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),

— so zreteľom na návrh Komisie na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnom environmentálnom akčnom programe do roku 2030 (8. environmentálny akčný program – EAP) (COM(2020)0652),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov (COM(2020)0380),

— so zreteľom na správu s názvom *Status of the World Soil Resources* (Stav svetových pôdnych zdrojov), ktorú v roku 2015 uverejnila Medzivládna odborná skupina pre pôdy (ITPS), Svetové partnerstvo pre pôdu (GSP) a Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu (COM(2020)0381),

— so zreteľom na správu Komisie z 13. februára 2021 o implementácii tematickej stratégie na ochranu pôdy a prebiehajúcich činnostiach (COM(2012)0046),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. septembra 2011 s názvom Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (COM(2011)0571),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. marca 2020 s názvom Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo – Za čistejšiu a konkurencieschopnejšiu Európu (COM(2020)0098),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. októbra 2020 s názvom Chemikálie – stratégia udržateľnosti: Na ceste k životnému prostrediu bez toxických látok (COM(2020)0667),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. apríla 2002 s názvom Smerom k tematickej stratégii na ochranu pôdy (COM(2002)0179),

— so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 12. apríla 2012 s názvom Usmernenia o najlepších postupoch na obmedzenie, zmiernenie alebo kompenzáciu zástavby pôdy (SWD(2012)0101),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. novembra 2003 k oznámeniu Komisie s názvom Smerom k tematickej stratégii na ochranu pôdy ([13]),

([11]) Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 1.
([12]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013.
([13]) Ú. v. EÚ C 87 E, 7.4.2004, s. 395.

Streda 28. apríla 2021

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2007 o tematickej stratégii na ochranu pôdy ([14]).

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2020 so zreteľom na pätnáste zasadnutie konferencie zmluvných strán (COP 15) Dohovoru o biodiverzite ([15]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 28. novembra 2019 o núdzovom stave v oblasti klímy a životného prostredia ([16]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov ([17]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 10. júla 2020 o stratégii pre chemické látky v záujme udržateľnosti ([18]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 10. februára 2021 k novému akčnému plánu v oblasti obehového hospodárstva ([19]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2020 o európskom ekologickom dohovore ([20]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. novembra 2007 o tematickej stratégii na ochranu pôdy ([21]),

— so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 19. januára 2013 na tému „Implementácia tematickej stratégie na ochranu pôdy“ ([22]),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k oznámeniu Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Smerom k tematickej stratégii na ochranu pôdy (COM(2002)0179) ([23]),

— so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 5. februára 2021 o agroekológii (CDR 3137/2020),

— so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 33/2018 s názvom Boj proti dezertifikácii v EÚ: zvládnutie rastúcej hrozby si vyžaduje viac opatrení,

— so zreteľom na kontrolu vhodnosti právnych predpisov EÚ o vode (SWD(2019)0439),

— so zreteľom na Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj a ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja do roku 2030, najmä na cieľ č. 15, ktorým je chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie suchozemských ekosystémov, udržateľne obhospodarovať lesy, bojovať proti dezertifikácii, zastaviť a zvrátiť degradáciu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity,

— so zreteľom na novú Lipskú chartu – transformačná sila miest pre spoločné dobro, ktorá bola prijatá 30. novembra 2020 na neformálnom zasadnutí ministrov o mestských otázkach,

— so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP 21) v Paríži (Parížska dohoda),

— so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii (UNCCD),

— so zreteľom na Dohovor OSN o biologickej diverzite (DBD),

([14]) Ú. v. EÚ C 282 E, 6.11.2008, s. 138.
([15]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0015.
([16]) Prijaté texty, P9_TA(2019)0078.
([17]) Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 48.
([18]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0201.
([19]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0040.
([20]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0005.
([21]) Ú. v. EÚ C 282 E, 6.11.2008, s. 138.
([22]) Ú. v. EÚ C 17, 19.1.2013, s. 37.
([23]) Ú. v. EÚ C 61, 14.3.2003, s. 49.

— so zreteľom na hodnotiacu správu o degradácii a obnove pôdy, ktorú 23. marca 2018 zverejnila Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES),

— so zreteľom na správu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) zo 4. decembra 2019 s názvom Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020 (SOER 2020),

— so zreteľom na správu o stave pôdy v Európe – Príspevok Spoločného výskumného centra k správe Európskej environmentálnej agentúry s názvom Životné prostredie v Európe – stav a výhľad (SOER 2010), ktorú Komisia a Spoločné výskumné centrum zverejnili v roku 2012,

— so zreteľom na osobitnú správu Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) o zmene klímy a pôde uverejnenú 8. augusta 2019,

— so zreteľom na správu Úradu Organizácie Spojených národov pre znižovanie rizika katastrof (UNDRR) s názvom *Economic losses, poverty & disasters*: *1998 – 2017* (Hospodárske straty, chudoba a katastrofy) z roku 2018,

— so zreteľom na otázky na ústne zodpovedanie Rade a Komisii o ochrane pôdy (O-000024/2021 – B9-0011/2021 a O-000023/2021 – B9-0010/2021),

— so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže pôda je základným, komplexným, multifunkčným a živým ekosystémom rozhodujúceho environmentálneho a sociálno-ekonomického významu, ktorý plní mnohé kľúčové funkcie a poskytuje služby životne dôležité pre ľudskú existenciu a na prežitie ekosystémov, aby súčasné aj budúce generácie mohli uspokojiť svoje potreby;

B. keďže zemská pôda je najväčším suchozemským úložiskom uhlíka, pričom obsahuje približne 2 500 Gt uhlíka (1 gigatona = 1 miliarda ton) v porovnaní s 800 Gt v atmosfére a 560 Gt v rastlinách a živočíchoch; keďže zdravé pôdy sú nevyhnutné na zmierňovanie zmeny klímy, keďže odstraňujú asi 25 % ekvivalentu oxidu uhličitého, ktorý sa každý rok uvoľňuje vo svete prostredníctvom fosílnych palív; keďže z obhospodarovanej pôdy sa v celosvetovom meradle uvoľnilo 50 až 70 % pôvodných zásob uhlíka ([24]);

C. keďže v Európe existuje asi 320 základných pôdnych typov, ktoré sa vyznačujú obrovskou fyzikálnou, chemickou a biologickou variabilitou svojich podtypov;

D. keďže pôda zohráva ústrednú úlohu ako biotop a genofond, pretože poskytuje útočisko pre 25 % svetovej biodiverzity, poskytuje miestnym komunitám aj v globálnom meradle kľúčové ekosystémové služby, ako je zabezpečovanie potravín, poskytuje suroviny, zabezpečuje reguláciu klímy prostredníctvom sekvestrácie uhlíka, čistenie vody, reguláciu živín a ochranu proti škodcom, slúži ako platforma pre ľudskú činnosť a pomáha predchádzať povodniam a suchám; keďže je známe, že tvorba pôdy patrí k ekosystémovým procesom, ktoré sú v Európe na zostupe;

E. keďže pôda je veľmi dynamický, no zároveň veľmi krehký a neobnoviteľný, obmedzený zdroj, ak vezmeme do úvahy čas potrebný na tvorbu pôdy a zhruba jednocentimetrový prírastok ornice za každých 1 000 rokov; keďže vzhľadom na tieto skutočnosti je pôda nesmierne vzácny zdroj;

F. keďže pôdy spoluvytvárajú krásu európskej krajiny, rovnako ako lesné oblasti, pobrežia, horské oblasti a všetky európske ekosystémy;

([24]) Schwartz, J. D. 2014. *Soil as Carbon Storehouse: New Weapon in Climate Fight?* (Pôda ako zásobáreň uhlíka: nová zbraň v boji proti zmene klímy?), Yale Environment 360.

Streda 28. apríla 2021

G. keďže pôdy pod trávnymi porastmi a lesmi sú čisté zachytávače uhlíka a podľa odhadov v EÚ každoročne odstránia až 80 miliónov ton uhlíka ([25]); keďže orná pôda a trávne porasty v EÚ však spolu predstavujú čisté zdroje emisií, pričom v roku 2017 vypustili asi 75,3 milióna ton ekvivalentu oxidu uhličitého ($MtCO_2e$) ([26]); keďže odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva majú preto najlepšie predpoklady nato, aby zachytávaním a ukladaním uhlíka v pôde a biomase prispeli k odstraňovaniu uhlíka z atmosféry;

H. keďže štruktúra a vlastnosti pôdy sú výsledkom formovania pôdy, geomorfologických a geologických procesov počas tisícok rokov, a pôda je preto neobnoviteľným zdrojom; keďže je teda nákladovo omnoho úspornejšie zabrániť akémukoľvek spôsobu poškodenia pôdnej vrstvy (erózia, deštrukcia, degradácia, zasolenie atď.) a kontaminácii pôdy, ako pokúšať sa obnoviť jej funkcie;

I. keďže pôdne funkcie vo veľkej miere závisia od celkovej pôdnej biodiverzity; keďže nadzemná a podzemná biodiverzita sú významne prepojené, pričom pôdna biodiverzita výrazne prispieva k miestnym úrovniam rastlinnej biodiverzity;

J. keďže vo väčšine právnych predpisov na ochranu životného prostredia (napr. smernica o biotopoch alebo Natura 2000) ani v základných spoločných poľnohospodárskych právnych predpisoch EÚ sa ochrana pôdnej biodiverzity neuvádza; keďže zvyšovanie alebo udržiavanie pôdnej biodiverzity je účinné riešenie, ktoré môže pomôcť pri obnove pôdy a jej sanácii;

K. keďže v EÚ aj na celom svete sú zem a pôda naďalej degradované širokou škálou ľudskej činnosti, ako sú zlé obhospodarovanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy, neudržateľné poľnohospodárske postupy, opúšťanie pôdy, znečisťovanie, neudržateľné lesnícke postupy a zástavba pôdy, strata biodiverzity a zmena klímy, často v kombinácii s ďalšími faktormi, čo znižuje ich schopnosť poskytovať ekosystémové služby pre celú spoločnosť;

L. keďže je poľutovaniahodné, že EÚ a členské štáty v súčasnosti nie sú na správnej ceste, aby plnili svoje medzinárodné a európske záväzky týkajúce sa pôdy, najmä:

a) bojovať proti dezertifikácii, obnoviť degradovanú pôdu vrátane pôdy postihnutej dezertifikáciou, suchom a povodňami a snažiť sa vytvoriť svet, v ktorom nedochádza k degradácii pôdy, do roku 2030;

b) dosiahnuť cieľ nulového čistého záberu pôdy do roku 2050 a obmedziť eróziu, zvýšiť obsah organického uhlíka v pôde a pokročiť so sanačnými prácami do roku 2020;

c) obhospodarovať pôdu v EÚ udržateľným spôsobom, náležite ju chrániť a zabezpečiť, aby do roku 2020 bola v plnom prúde rekultivácia znečistených plôch;

M. keďže pôda zohráva významnú úlohu pri hospodárení s vodami, pretože zdravé pôdy s vysokým podielom organickej hmoty sú prospešnejšie pre vodný systém a prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu; keďže mokrade, rašeliniská a vidiecke a mestské riešenia blízke prírode umožňujú zachytávanie a infiltráciu dažďovej vody, vďaka čomu sa napĺňajú kolektory podzemnej vody, ktoré pomáhajú preklenúť obdobia sucha, a voda sa nemusí odvádzať do kanalizácie, čím sa obmedzuje vylievanie neupravenej odpadovej vody počas silných dažďov;

N. keďže v EÚ sa zistilo niekoľko kľúčových hrozieb pre pôdu, ako napríklad zmena klímy, strata priepustnosti, zhutňovanie, erózia, záplavy a zosuvy pôdy, suchá, hydrogeologická nestabilita, úbytok organickej hmoty v pôde, požiare, búrky, zasolenie, kontaminácia, strata biodiverzity pôdy, okysľovanie a dezertifikácia; keďže väčšinu týchto prebiehajúcich procesov degradácie súčasné právne predpisy EÚ a členských štátov neriešia dostatočne alebo ich neriešia vôbec;

([25]) Európska environmentálna agentúra, *Soil Organic Carbon* (Organický uhlík v pôde), 20. februára 2017. https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/soil-organic-carbon-1/assessment.

([26]) Inštitút pre európsku environmentálnu politiku, *Climate and Soil Policy Brief: Better Integrating Soil Into EU Climate Policy* (Informačný materiál o klíme a pôde: lepšie začlenenie pôdy do politiky EÚ v oblasti klímy), október 2020 https://ieep.eu/uploads/articles/attachments/437a17b8-f8a4-478d-ab7f-4a74e2e60ced/IEEP%20(2020)%20Climate%20and%20soil%20policy%20brief%20-%20Better%20integrating%20soil%20into%20EU%20climate%20policy.pdf?v=63771126961.

O. keďže pôdna erózia postihuje 25 % poľnohospodárskej pôdy v EÚ a v rozmedzí rokov 2000 až 2010 sa zvýšila približne o 20 %; keďže sa odhaduje, že pôdna erózia spôsobuje v EÚ ročnú stratu poľnohospodárskej produkcie vo výške 1,25 miliardy EUR ([27]); keďže zásoby uhlíka v orniciach sa stenčujú a EÚ postupe prichádza o svoje mokrade a rašeliniská; keďže rozsiahle oblasti poľnohospodárskej pôdy v EÚ sú ohrozené zasolením a dezertifikáciou, pričom 32 až 36 % európskych podorníc ([28]) je značne náchylných na zhutňovanie;

P. keďže erózia je prírodný jav a môže sa prejaviť bahnotokmi, ktoré niekedy majú katastrofálne následky, ako je napríklad vznik hlbokých výmoľov, v dôsledku ktorých dochádza k strate úrodnej ornice, a keďže z dlhodobého hľadiska môže erózia nebadateľne spôsobiť degradáciu pôdy a stratu obrábateľnej pôdy;

Q. keďže neudržateľné obhospodarovanie zeme a pôdy má viacero negatívnych dôsledkov nielen na suchozemskú a sladkovodnú biodiverzitu, ale aj na morskú biodiverzitu, a spôsobuje zmeny hydrografických podmienok, nadmernú koncentráciu živín a znečisťujúcich látok a vyššie straty a zhoršovanie stavu pobrežných morských ekosystémov; keďže sa predpokladá zhoršovanie ochrany pobreží v Európe, v dôsledku čoho je ohrozená prirodzená schopnosť pobrežných ekosystémov znižovať vplyvy zmeny klímy a extrémnych poveternostných podmienok v najzraniteľnejších pobrežných oblastiach;

R. keďže využívaním pôdy sa mení kvalita a kvantita ekosystémových služieb, pretože sa prispôsobuje krajinný a pôdny potenciál na účely poskytovania týchto služieb; keďže hlavnými príčinami degradácie pôdy sú neudržateľné poľnohospodárske a lesnícke postupy, rozširovanie miest a zmena klímy ([29]);

S. keďže informácie o pôde v Európe sú stále neúplné a neharmonizované; keďže to bráni prijatiu príslušných rozhodnutí o ochrane pôdy na regionálnej aj miestnej úrovni;

T. keďže zodpovednosť EÚ za ochranu pôdy sa nekončí na jej hraniciach, pretože dopyt po územiach, na ktorých sa možno usadiť či pestovať potraviny a biomasu, rastie na celom svete a zmena klímy pravdepodobne negatívne ovplyvní dopyt po pôde, jej dostupnosť a degradáciu; keďže EÚ prispieva k degradácii pôdy v tretích krajinách ako čistý „dovozca“ pôdy, ktorá je svojím spôsobom súčasťou dovážaných produktov;

U. keďže degradácia pôdy umocňuje účinky prírodných katastrof a prispieva k sociálnym problémom;

V. keďže do roku 2050 sa veľké časti južnej Európy v dôsledku zmeny klímy a nevhodných poľnohospodárskych a agronomických postupov pravdepodobne zmenia na púšte, ak sa neprijmú rázne opatrenia; keďže táto hrozba sa v EÚ nerieši dostatočne súdržným, efektívnym a účinným spôsobom ([30]); keďže zasolenie sa v EÚ týka 3,8 milióna hektárov pôdy EÚ, pričom výrazné zasolenie badať pozdĺž pobreží, najmä v Stredozemí;

W. keďže ochrana pôdy v Európe sa v súčasnosti odvodzuje od ochrany iných environmentálnych zdrojov, je neúplná a jej jednotlivé prvky sú rozdelené medzi množstvo nedostatočne koordinovaných nástrojov politiky, ktoré sú na úrovni EÚ, členských štátov a regiónov často nezáväzné;

X. keďže dobrovoľné vnútroštátne iniciatívy a súčasné vnútroštátne opatrenia sú na dosiahnutie cieľa väčšej ochrany pôdy dôležité, ale samy osebe sa ukázali ako nedostatočné a keďže je potrebné vynaložiť viac úsilia s cieľom zabrániť ďalšej degradácii vrátane záberu pôdy; keďže napriek existencii tematickej stratégie na ochranu pôdy pokračuje v celej EÚ degradácia pôdy; keďže sú potrebné aj cezhraničné riešenia pre problémy vyplývajúce zo znečistenia alebo závažných havárií;

([27]) https://ec.europa.eu/jrc/en/news/soil-erosion-costs-european-farmers-125-billion-year#:~:text=Soil%20erosion%20costs%20European%20countries,consequences%20do%20not%20stop%20ther.

([28]) Pracovný dokument útvarov Komisie, *Hodnotenie 7. EAP*, (SWD(2019)0181).

([29]) Európska environmentálna agentúra, *Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020*, 2019.

([30]) Pracovný dokument útvarov Komisie, *Hodnotenie 7. EAP*, (SWD(2019)0181).

Streda 28. apríla 2021

Y. keďže v rokoch 2000 až 2018 bola plocha zabranej pôdy 11-krát väčšia než plocha rekultivovanej pôdy ([31]); keďže pri neexistencii záväzných opatrení na obmedzenie záberu pôdy a podporu jej obnovy, rekultivácie a recyklácie nebude možné splniť cieľ nulového čistého záberu pôdy do roku 2050;

Z. keďže nedostatočne komplexný, primeraný, koherentný a integrovaný právny rámec EÚ na ochranu zeme a pôdnych zdrojov Európy bol identifikovaný ako hlavný nedostatok, ktorý prispieva k nepretržitej degradácii množstva pôdy v Únii, znižuje účinnosť súčasných stimulov a opatrení a obmedzuje schopnosť Európy plniť svoj program a medzinárodné záväzky v oblasti životného prostredia, udržateľného rozvoja a klímy; keďže predošlý pokus o zavedenie právneho rámca na ochranu pôdy v EÚ sa skončil neúspechom, keď bol stiahnutý v máji 2014 po ôsmich rokoch jeho blokovania menšinou členských štátov v Rade; pripomína európsku iniciatívu občanov z roku 2016 s názvom People4Soil (Ľudia za pôdu), ktorú podporilo 500 európskych inštitúcií a organizácií a v ktorej sa žiadalo, aby sa EÚ viac angažovala v ochrane pôdy;

AA. keďže súčasné odvetvové politiky, napríklad spoločná poľnohospodárska politika (SPP), neplnia, čo sa od nich v tomto smere očakáva, pokiaľ ide o ochranu pôdy; keďže na väčšinu ornej pôdy sa síce vzťahuje režim SPP, no účinnú ochranu pred pôdnou eróziu neuplatňuje v priemere ani štvrtina z nich ([32]);

AB. keďže 80 % dusíka vychádza nazmar a stráca sa v životnom prostredí; keďže nadmerné ukladanie dusíka ohrozuje kvalitu ovzdušia, kvalitu vody, spôsobuje zmenu klímy prostredníctvom emisií oxidu dusného, ohrozuje kvalitu pôdy a biodiverzity vrátane interakcie medzi rastlinami a opeľovačmi a sietí, ktoré spolu vytvárajú, a vedie k ubúdaniu stratosferického ozónu; keďže zlepšovanie efektívnosti využívania dusíka nielenže podporuje klimatické, prírodné a zdravotné ciele, ale mohlo by každoročne priniesť aj globálne ročné úspory vo výške 100 miliárd USD;

AC. keďže zintenzívňovanie poľnohospodárstva a nadmerné využívanie pesticídov spôsobuje kontamináciu pôdy rezíduami pesticídov, a to aj z toho dôvodu, že niektoré pesticídy sa dlho držia v pôde a sú toxické pre necieľové druhy a majú trvalé následky pre pôdne zdravie; keďže difúzne znečistenie agrochemikáliami je hrozbou pre pôdu;

AD. keďže právne predpisy EÚ o ochrane vody sú relatívne komplexné, no kontrole znečisťujúcich látok z pôdy sa venujú z hľadiska ochrany vody, a nie z hľadiska širšej ochrany životného prostredia vrátane ochrany samotných pôd; keďže znečisťujúce látky vypúšťané do atmosféry a vody môžu mať nepriame účinky, pretože sa usadzujú na pôde, čo môže mať negatívny vplyv na kvalitu pôdy;

AE. keďže bolo vedecky preukázané, že pôda a pôdne organizmy sú vo veľkej miere vystavené zmesi chemických látok vrátane perzistentných a bioakumulatívnych chemických látok, rezíduí pesticídov, uhľovodíkov, ťažkých kovov a rozpúšťadiel a ich zmesí, čo zvyšuje riziko chronickej toxicity a môže spôsobiť zmenu biodiverzity, brániť obnove a ekosystémovým funkciám; keďže v Európe existujú približne 3 milióny lokalít, na ktorých prebiehajú potenciálne znečisťujúce činnosti, pričom 340 000 ([33]) z nich si podľa všetkého vyžaduje sanáciu; keďže chýbajú komplexné informácie o difúznom znečistení pôdy;

AF. keďže podľa EEA absencia primeraných právnych predpisov EÚ o pôde prispieva k degradácii pôdy v Európe a keďže k udržateľnému rozvoju v Európe a vo svete nemožno napredovať, pokiaľ sa náležite nebude riešiť otázka pôdy a pôdnych zdrojov ([34]);

([31]) Európska environmentálna agentúra, *Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020*, 2019.
([32]) Eurostat, 2014b. *Európsky poľnohospodársky cenzus 2010*. [Online] URL: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics.eurostat.ec.europa.eu/statisticsexplained/index.php/Agricultural census 2010 (navštívené vo februári 2014). Európsky priemer: na 19 % ornej pôdy sa vysievajú oziminy, na 21,5 % sa uplatňuje obmedzené obrábanie pôdy a na 4 % bezorbové obrábanie pôdy.
([33]) Európska environmentálna agentúra, *Progress in management of contaminated sites* (Pokrok pri riadení znečistených plôch).
([34]) Európska environmentálna agentúra, *Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020*, 2019.

AG. keďže 95 % našich potravín priamo alebo nepriamo pochádza z našej pôdy;

AH. keďže z prehľadu súčasnej evidencie stavu pôd v EÚ vyplýva, že približne 60 až 70 % pôd v EÚ nie je v dobrom stave v dôsledku súčasných obhospodarovacích postupov, pričom ďalšie, bližšie neurčené percento pôd je v zlom stave v dôsledku slabo vyčíslených problémov so znečistením ([35]);

AI. keďže pôdnou eróziou vplyvom vody a vetra trpí podľa odhadov 22 % európskej pôdy a keďže pri viac ako polovici poľnohospodárskej pôdy v EÚ je priemerná miera erózie vyššia než miera prirodzenej obnovy pôdy (ročná strata pôdy na hektár predstavuje viac ako jednu tonu) ([36]), čo poukazuje na potrebu uplatňovať udržateľné techniky obhospodarovania z hľadiska pôd;

AJ. keďže sa odhaduje, že asi 25 % zavlažovanej poľnohospodárskej pôdy v Stredozemí má problém so zasolením, čo má vplyv na jej poľnohospodársky potenciál; keďže existujúce právne predpisy EÚ sa v súčasnosti problematike zasolenia pôdy nevenujú ([37]);

AK. keďže strata úrodnej pôdy na úkor rozvoja miest znižuje potenciál produkcie biologických materiálov a palív na podporu nízkouhlíkového biohospodárstva;

AL. keďže z ekonomického hľadiska je rozumné investovať do prevencie degradácie pôdy a obnovy znehodnotenej pôdy, pretože prínosy zďaleka presahujú náklady; keďže náklady na obnovu sú podľa odhadov desaťkrát vyššie než náklady na prevenciu ([38]);

AM. keďže pôda je v EÚ prevažne v súkromnom vlastníctve, ktoré sa má rešpektovať, a zároveň je pôda spoločným statkom nevyhnutným na produkciu potravín a poskytuje základné ekosystémové služby pre celú spoločnosť a prírodu; keďže je vo verejnom záujme, aby používatelia pôdy mali motiváciu prijímať preventívne opatrenia na predchádzanie degradácii pôdy, ochranu pôdy a jej udržateľné obhospodarovanie v prospech budúcich generácií; keďže by sa mali zvážiť podporné opatrenia a ďalšie finančné stimuly pre vlastníkov pôdy v záujme jej ochrany;

AN. keďže recyklácia pôdy predstavuje len 13 % urbanistických operácií v EÚ a keďže nie je pravdepodobné, že cieľ EÚ dosiahnuť nulový čistý záber pôdy do roku 2050 bude splnený, iba ak by sa ešte viac znížili ročné miery záberu pôdy a/alebo zvýšila recyklácia pôdy ([39]);

AO. keďže degradácia zeme a pôdy má neodmysliteľné cezhraničné aspekty spojené napríklad so zmenou klímy, množstvom a kvalitou vody a znečistením, ktoré si vyžadujú reakciu na úrovni EÚ, konkrétne opatrenia zo strany členských štátov a viacstrannú spoluprácu s tretími krajinami; keďže sa môže stať, že za postupy spôsobujúce degradáciu pôdy v jednej krajine bude musieť znášať náklady iný členský štát; keďže z rozdielov medzi vnútroštátnymi režimami ochrany pôdy, napr. pokiaľ ide o kontamináciu pôdy, môžu hospodárskym subjektom vyplývať veľmi odlišné povinnosti, čo môže narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu;

AP. keďže výkopová zemina predstavovala v roku 2018 ([40]) vyše 520 miliónov ton odpadu, takže ide o vôbec najväčší zdroj odpadu produkovaného v EÚ; keďže výkopová zemina sa podľa platných právnych predpisov EÚ považuje za odpad, a preto sa zneškodňuje na skládkach; keďže väčšina týchto pôd nie je kontaminovaná a mohla by sa znovu bezpečne použiť, ak by sa stanovil cieľ zhodnocovania a zároveň komplexný systém vysledovateľnosti;

([35]) Veerman, C. a ďalší. (2020), *Caring for Soil is Caring for Life. In Interim Report for the Mission Board for Soil, Health and Food* (Starať sa o pôdu znamená starať sa o život. Priebežná správa pre radu misie pre zdravie pôdy a potraviny), Európska komisia: Brusel, Belgicko, s. 52.

([36]) Pracovný dokument útvarov Komisie, *Hodnotenie 7. EAP,* (SWD(2019)0181).

([37]) Pracovný dokument útvarov Komisie, *Hodnotenie 7. EAP,* (SWD(2019)0181).

([38]) Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES), *The IPBES assessment report on land degradation and restoration* (Hodnotiaca správa IPBES o degradácii a obnove pôdy), 2018.

([39]) Európska environmentálna agentúra, *Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020*, 2019.

([40]) https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ENV_WASGEN/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=bbf937c1-ce8b-4b11-91b7-3bc5ef0ea042.

Streda 28. apríla 2021

AQ. keďže kompaktná a primeraná politika ochrany pôdy v EÚ je predpokladom na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja, cieľov Parížskej dohody a Európskej zelenej dohody, a najmä cieľa klimatickej neutrality, stratégie „z farmy na stôl“, stratégie biodiverzity, cieľa nulového znečistenia, stratégie pre biohospodárstvo a ďalších základných environmentálnych a spoločenských výziev;

AR. keďže pravidelne aktualizované, harmonizované a otvorené údaje a informácie o pôde sú základným predpokladom na lepšiu tvorbu politiky na základe údajov a dôkazov v záujme ochrany pôdnych zdrojov na úrovni EÚ a členských štátov;

AS. keďže Európsky výbor regiónov vo svojom stanovisku z 5. februára 2021 vyzval Komisiu, aby „navrhla novú európsku smernicu o poľnohospodárskej pôde v snahe zamedziť poklesu organických látok v pôde, zastaviť jej eróziu a vniesť do nej život, najmä v poľnohospodárskej praxi“ ([41]);

AT. keďže potravinová bezpečnosť závisí od pôdnej bezpečnosti a každý postup, ktorý narúša pôdne zdravie, je hrozbou pre potravinovú bezpečnosť; keďže zdravšie pôdy produkujú zdravšie potraviny;

AU. keďže v článkoch 4 a 191 ZFEÚ sú zakotvené základné zásady politiky v oblasti životného prostredia a je v nich ustanovená spoločná zodpovednosť v tejto oblasti;

AV. keďže lesné pôdy tvoria polovicu pôd v EÚ a zdravé lesy vyznačujúce sa biodiverzitou môžu významne prispieť k pôdnemu zdraviu;

1. zdôrazňuje význam ochrany pôdy a podpory zdravej pôdy v Únii pri zohľadnení skutočnosti, že degradácia tohto živého ekosystému, zložky biodiverzity a neobnoviteľného zdroja napriek obmedzeným a nevyrovnaným opatreniam v niektorých členských štátoch pokračuje; zdôrazňuje náklady spojené s nečinnosťou v súvislosti s degradáciou pôdy, pričom podľa odhadov presahujú v Únii 50 miliárd EUR ročne;

2. zdôrazňuje multifunkčnú úlohu pôdy (zdroj potravín, zachytávač uhlíka, platforma pre ľudskú činnosť, výroba biomasy, zdroj biodiverzity, predchádzanie povodniam a suchám, zdroj surovín, liečiv a genetických druhov, kolobeh vody a živín, akumulácia a filtrácia, uchovanie geologického a archeologického dedičstva atď.) a potrebu chrániť, udržateľne riadiť a obnoviť ju, ako aj potrebu zachovania jej schopnosti plniť si tieto mnohoraké funkcie prostredníctvom stabilnej spolupráce v rámci Spoločenstva na úrovni EÚ, ako aj na cezhraničných úrovniach a s krajinami mimo EÚ;

3. domnieva sa, že zdravé pôdy sú základom pre výživné a bezpečné potraviny a predpokladom udržateľnej potravinárskej výroby;

4. zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody, ako je klimatická neutralita, obnova biodiverzity, cieľ nulového znečistenia v záujme životného prostredia bez toxických látok, zdravé a udržateľné potravinové systémy a odolné životné prostredie je zdravá pôda nevyhnutná;

5. je presvedčený, že pri vykonávaní stratégie „z farmy na stôl“, stratégie lesného hospodárstva EÚ, stratégie biodiverzity do roku 2030 a stratégie nulového znečistenia vody, ovzdušia a pôdy by sa pôde mala venovať mimoriadna pozornosť; vyzýva preto Komisiu, aby v pripravovanom akčnom pláne nulového znečistenia a v revízii smernice o priemyselných emisiách riešila všetky zdroje znečistenia pôdy;

6. víta zaradenie ochrany a obnovy pôdy do tematických prioritných cieľov 8. environmentálneho akčného programu;

7. uvedomuje si variabilitu pôdy v Únii a potrebu uplatňovať cielené politické riešenia a udržateľné prístupy k obhospodarovaniu pôdy, ktoré by boli špecifické pre konkrétne životné prostredie, na zabezpečenie jej ochrany na úrovni Únie a členských štátov spoločným úsilím a v súlade s ich príslušnými právomocami a pri súčasnom zohľadnení osobitných podmienok na regionálnej, miestnej a pozemkovej úrovni, cezhraničných vplyvov degradácie pôdy a zeme a potreby stanoviť rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty;

([41]) Výbor regiónov 3137/2020.

8. poukazuje na riziká pre fungovanie vnútorného trhu plynúce z neexistencie rovnakých podmienok medzi členskými štátmi a ich odlišných režimov ochrany pôdy, ktoré by sa mali riešiť na úrovni Únie, aby sa predišlo narušaniu hospodárskej súťaže medzi hospodárskymi subjektmi; zdôrazňuje, že nový rámec by sa mal venovať problému chýbajúcej právnej istoty pre spoločnosti a že má výrazný potenciál podnecovať spravodlivú hospodársku súťaž v súkromnom sektore, rozvíjať inovatívne riešenia a know-how a posilniť vývoz technológií mimo Únie;

9. zdôrazňuje, že na pôdu, ktorá je spoločným zdrojom, sa na rozdiel od ovzdušia alebo vody nevzťahujú osobitné právne predpisy; víta preto ambíciu Komisie navrhnúť kompaktný a integrovaný rámec EÚ na ochranu pôdy;

10. vyzýva Komisiu, aby v súlade so zásadou subsidiarity navrhla spoločný právny rámec pre celú EÚ na ochranu a udržateľné využívanie pôdy, ktorý by riešil všetky hlavné hrozby pre pôdu a okrem iného obsahoval:

a) spoločné vymedzenie pôdy, jej funkcií a kritérií jej dobrého stavu a udržateľného využívania;

b) ciele, ukazovatele vrátane harmonizovaných ukazovateľov a metodiku na priebežné monitorovanie stavu pôdy a vykazovanie;

c) merateľné priebežné a konečné ciele s harmonizovanými datasúbormi a opatrenia na riešenie všetkých zistených ohrození a primerané harmonogramy, pri zohľadnení najlepších postupov získaných pri pokuse o tzv. prvý ťah a rešpektovaní vlastníckych práv k pôde;

d) objasnenie povinností rôznych zainteresovaných strán;

e) mechanizmy na výmenu najlepších postupov a odbornú prípravu, ako aj primerané kontrolné opatrenia;

f) primerané finančné zdroje;

g) účinnú integráciu s relevantnými politickými cieľmi a nástrojmi;

11. vyzýva Komisiu, aby k svojmu právnemu návrhu priložila štúdiu hĺbkového posúdenia vplyvu na základe vedeckých údajov, v ktorej sa zanalyzujú náklady spojené s činnosťou aj nečinnosťou z hľadiska bezprostredných a dlhodobých vplyvov na životné prostredie, ľudské zdravie, vnútorný trh a celkovú udržateľnosť;

12. zdôrazňuje, že spoločný rámec má takisto obsahovať ustanovenia o mapovaní rizikových oblastí a znečistených opustených priemyselných pozemkov a plôch, ako aj ich dekontaminácii; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uplatňovali zásadu „znečisťovateľ platí“ a navrhli mechanizmus na sanáciu opustených lokalít; domnieva sa, že sanácia týchto lokalít by sa mohla financovať z európskych mechanizmov financovania;

13. vyzýva Komisiu, aby zvážila návrh otvoreného zoznamu činností, ktoré môžu mať výrazný potenciál spôsobiť kontamináciu pôdy, ktorý by bol zostavený z podrobnejších zoznamov na vnútroštátnej úrovni; zdôrazňuje, že tento zoznam by sa mal zverejniť a pravidelne aktualizovať; okrem toho vyzýva Komisiu, aby uľahčila harmonizáciu metodík posudzovania rizika v prípade znečistených plôch;

14. je presvedčený, že by sa malo zohľadniť úsilie, ktoré členské štáty vyvinuli v minulosti na identifikáciu znečistených plôch; zdôrazňuje, že vnútroštátne inventáre by sa mali pravidelne dopĺňať o novoidentifikované znečistené plochy a mali by byť verejnosti k dispozícii na nahliadnutie; okrem toho je presvedčený, že v členských štátoch treba prijať ustanovenia, ktorými sa zabezpečí, aby boli zmluvné strany pri pozemkových transakciách informované o stave pôdy a mohli tak prijať rozhodnutie na základe týchto informácií;

15. vyzýva Komisiu, aby do tohto spoločného rámca zahrnula účinné opatrenia na prevenciu a/alebo minimalizáciu zástavby pôdy a všetkých ďalších využití, ktoré majú vplyv na výkonnosť pôdy, pri uprednostnení recyklácie pôdy a zeme na opustených priemyselných pozemkoch a recyklácie opustených lokalít pred využívaním nezastavanej pôdy na dosiahnutie cieľa nulovej degradácie pôdy do roku 2030 a nulového čistého záberu pôdy najneskôr do roku 2050, s priebežným cieľom do roku 2030 na nastolenie obehového hospodárstva a takisto na zahrnutie práva na účinnú a inkluzívnu účasť verejnosti a konzultácie o plánoch na využitie pôdy a aby navrhla opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že v prípade, keď dôjde k zástavbe pôdy, zabezpečia sa stavebné a drenážne techniky, ktoré umožnia zachovať čo najviac pôdnych funkcií;

Streda 28. apríla 2021

16. vyzýva Komisiu, aby zaktualizovala usmernenia o najlepších postupoch na obmedzenie, zmiernenie alebo kompenzáciu zástavby pôdy v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody;

17. žiada, aby sa zmerala užívaná a/alebo zastavaná pôda a príslušné straty ekologických služieb a ekologického prepojenia; žiada, aby sa tieto aspekty zohľadnili a kompenzovali v kontexte environmentálnych a strategických posudzovaní vplyvu projektov a programov;

18. zdôrazňuje, že ochranu pôdy a jej obehové a udržateľné využívanie a obnovu treba zapracovať do všetkých odvetvových politík EÚ a zosúladiť s nimi na zamedzenie ďalšej degradácii, trvalé zabezpečenie vysokej úrovne ochrany a prípadnú rekultiváciu a predchádzanie duplicite, nesúladu a nezrovnalostiam medzi právnymi predpismi EÚ a jej politikami; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby preskúmala príslušné politiky s cieľom zabezpečiť súdržnosť politík s ochranou pôdy ([42]);

19. zdôrazňuje, že SPP by mala ponúknuť podmienky na zachovanie produktivity a ekosystémových služieb pôdy; nabáda preto členské štáty, aby do svojich národných strategických plánov SPP zaradili súdržné opatrenia na ochranu pôdy a aby zaručili rozsiahle využívanie agronomických postupov na báze agroekológie; vyzýva Komisiu, aby posúdila, či národné strategické plány SPP zabezpečujú vysokú mieru ochrany pôdy a podporujú opatrenia na obnovu degradovanej poľnohospodárskej pôdy; požaduje opatrenia na podporu menej intenzívnych postupov obrábania pôdy, ktoré spôsobujú minimálne narušenie pôdy, ako aj na podporu ekologického poľnohospodárstva a pridávania organickej hmoty do pôdy;

20. vyzdvihuje dôležitú úlohu pôd z hľadiska čistenia a filtrácie vody, a teda aj ich prispievania k zabezpečovaniu pitnej vody pre veľkú časť európskeho obyvateľstva; pripomína že pri nedávnej kontrole vhodnosti vodohospodárskej politiky EÚ boli konštatované obmedzené prepojenia medzi vodohospodárskymi právnymi predpismi EÚ a opatreniami na ochranu pôdy; pripomína potrebu zlepšiť kvalitu pôdy spolu s kvalitou a množstvom podzemnej a povrchovej vody s cieľom dosiahnuť ciele rámcovej smernice o vode;

21. zdôrazňuje dôležitosť nastolenia tzv. spoločnosti inteligentne hospodáriacej s vodou, a to v záujme podpory obnovy a ochrany pôdy, ako aj skúmania úzkeho prepojenia medzi pôdnym zdravím a znečistením vody; vyzýva Komisiu, aby povzbudzovala k využívaniu príslušných digitálnych nástrojov na monitorovanie stavu vody a pôdy a účinnosti politických nástrojov;

22. víta úmysel Komisie predložiť legislatívny návrh plánu EÚ na obnovu prírody v roku 2021 a podporuje skutočnosť, že súčasťou týchto cieľov by mala byť aj obnova pôdy; zdôrazňuje, že tento plán by mal byť v súlade s revidovanou tematickou stratégiou na ochranu pôdy;

23. pripomína svoju výzvu, aby revízia rámcovej smernice o vode a jej cieľov materiálového zhodnocovania stanovených v právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa stavebného odpadu a odpadu z demolácie a jeho jednotlivých materiálových zložiek zahŕňala aj cieľ materiálového zhodnocovania výkopovej zeminy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili systémovú diagnostiku stavu výkopovej zeminy a jej potenciálu na opätovné využitie, ako aj zriadili systém vysledovateľnosti výkopovej zeminy a vykonávali pravidelné kontroly na skládkach odpadu, aby sa tak predišlo nezákonnému umiestňovaniu kontaminovanej pôdy z opustených priemyselných pozemkov, a zabezpečili jej kompatibilitu s prijímajúcimi miestami;

24. zdôrazňuje, že fragmentácia a strata biotopov v pobrežných morských ekosystémoch znižuje ich schopnosť chrániť pobrežia, ako aj poskytovať udržateľné živobytie; uznáva zásadnú úlohu pobrežnej ochrany pri zmierňovaní hrozby, ktorú predstavuje zmena klímy v EÚ, a zdôrazňuje, že je potrebné, aby Komisia zahrnula pobrežnú ochranu a obnovu do novej stratégie EÚ pre pôdu a plánu EÚ na obnovu prírody, a to spolu s ekosystémovým riadením, ako je integrovaný manažment pobrežnej zóny a námorné priestorové plánovanie; vyzýva Komisiu, aby v pláne EÚ na obnovu prírody ako prioritu stanovila obnovu pobrežných zón v regiónoch ohrozených pobrežnou eróziou a/alebo povodňami, ktoré slúžia ako prirodzená morská ochrana a ktoré sú negatívne zasiahnuté urbanizáciou pobreží;

25. zdôrazňuje, že pôdna biodiverzita je úplný základ kľúčových ekologických procesov, a so znepokojením si všíma zvýšenú degradáciu pôdy, zástavbu pôdy a zmenšenie biodiverzity pôdy európskej poľnohospodárskej plochy; vyzýva preto Komisiu, aby na základe vedecky podložených údajov a posúdení hospodárskych, environmentálnych a sociálnych vplyvov

([42]) Eurostat, 2014b. *Európsky poľnohospodársky cenzus 2010*. [Online] URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Agricultural_census_2010_-_main_results census 2010 (navštívené vo februári 2014). Európsky priemer: na 19 % ornej pôdy sa vysievajú oziminy, na 21,5 % sa uplatňuje obmedzené obrábanie pôdy a na 4 % bezorbové obrábanie pôdy.

vytvorila spoločný rámec na ochranu, zachovanie a obnovu kvality pôdy a aby vypracovala konkrétne riešenia problémových otázok v Európe, ktoré by mali dvojitý účel obnovy biodiverzity a zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu na báze postupov blízkych prírode; je presvedčený, že by sa malo zaviesť a zachovať široké celoúnijné monitorovanie pôdnych organizmov a trendov z hľadiska ich pestrosti a množstva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali ďalší výskum, a to aj v rôznej hĺbke a horizontoch, ako aj monitorovanie a prospešné poľnohospodárske a lesohospodárske postupy na zvýšenie pôdnej organickej hmoty vo väčších hĺbkach; v tejto súvislosti víta ciele v rámci stratégie „z farmy na stôl" a stratégie biodiverzity do roku 2030; žiada stanoviť jasné trajektórie plánovaných preskúmaní obidvoch stratégií v polovici trvania pri rešpektovaní rôznych východiskových pozícií členských štátov;

26. považuje za nanajvýš dôležité dosiahnuť zdravý pôdny mikrobióm;

27. zdôrazňuje, že v lesoch EÚ sa ukladá asi 2,5-krát viac uhlíka v pôde ako v dendromase ([43]);

28. zdôrazňuje, že holorubnými postupmi uplatňovanými v rámci lesného hospodárstva sa ničí symbiotická sieť vzájomnej závislosti stromov a húb a že následná obnova tejto siete po holorube je takmer nulová; zdôrazňuje, že v boreálnych lesoch je táto sieť vôbec najdôležitejším mechanizmom akumulácie pôdneho organického uhlíka, ktorý má preto rozhodujúci význam pre globálny kolobeh uhlíka ([44]); opätovne zdôrazňuje, že holorubné postupy nie sú podobné prírodným rušivým faktorom, ako je požiar, keďže na rozdiel od holorubu sa lokalita zasiahnutá požiarom vyznačuje veľmi veľkým množstvom odumretého dreva a pôdou pripravenou na osídlenie druhmi;

29. žiada prísne presadzovanie noriem pre osvedčené postupy chovu hospodárskych zvierat, aby sa tak výrazne znížilo používanie veterinárnych liekov a ich výskyt na poliach v dôsledku rozmetávania hnoja, a prísne presadzovanie smernice o dusičnanoch;

30. víta záväzok Komisie zrevidovať smernicu 86/278/EHS o splaškových kaloch, prijatý v kontexte akčného plánu pre obehové hospodárstvo; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že táto revízia prispeje k ochrane pôdy prostredníctvom zvýšenia organickej hmoty v pôde, recyklácie živín a znižovania erózie pri súčasnej ochrane pôdy a podzemnej vody pred znečistením;

31. vyzýva Komisiu, aby podporovala zber údajov o zhutňovaní pôdy a podporovala udržateľné poľnohospodárske postupy zamerané na obmedzenie používania ťažkej techniky;

32. vyzýva Komisiu, aby poverila Európske centrum údajov o pôde monitorovaním rezíduí pesticídov, posúdením množstva uhlíka uloženého v európskych pôdach a stanovením cieľov pre obnovu a zlepšenie kvality pôdy, a to aj prostredníctvom zvýšenia pôdnej organickej hmoty, v súlade s odporúčaniami IPCC a požiadavkami cieľov udržateľného rozvoja;

33. je presvedčený, že udržateľné obhospodarovanie pôdy je z dlhodobého hľadiska kľúčovým prvkom poľnohospodárskej a potravinárskej politiky; uznáva však význam právnych ustanovení, ktoré prispievajú k obnove, zachovaniu a prísnej ochrane nedotknutej pôdy a okrem iného sa zameriavajú na zmenu využívania pôdy v mokradiach, rašeliniskách, na trvalých trávnych porastoch a pasienkoch;

34. žiada, aby sa v novej stratégii EÚ na ochranu pôdy identifikovali a podporovali osvedčené a inovatívne poľnohospodárske postupy, ktorými možno zamedziť a znížiť hrozbu zasolenia pôdy alebo regulovať jej negatívne účinky;

35. nabáda Komisiu a členské štáty, aby sa účinne podieľali na znižovaní nadmerného používania umelých hnojív, najmä dusíka, prostredníctvom zníženia prahových hodnôt vytýčených v smernici o dusičnanoch; vyzýva Komisiu, aby nadviazala na rezolúciu Programu OSN pre životné prostredie o udržateľnom hospodárení s dusíkom a na cieľ znížiť do roku 2030 dusíkatý odpad zo všetkých zdrojov na polovicu, uvedený vo vyhlásení z Kolomba; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo všetkých príslušných právnych predpisoch zabezpečili udržateľné hospodárenie so živinami, a to prostredníctvom zlepšovania efektivity využívania dusíka, extenzifikácie chovu hospodárskych zvierat v oblastiach s vysokou hustotou hospodárskych zvierat, zmiešaného poľnohospodárstva integrujúceho chovateľské a pestovateľské

([43]) Bruno De Vos a ďalší, *Benchmark values for forest soil carbon stocks in Europe: Results from a large scale forest soil survey* (Referenčné hodnoty pre zásoby uhlíka v lesnej pôde v Európe: výsledky z rozsiahleho prieskumu lesnej pôdy), Geoderma, zv. 251 – 252, august 2015, s. 33 – 46.

([44]) K. E. Clemmensen a ďalší., *Roots and Associated Fungi Drive Long-Term Carbon Sequestration in Boreal Forest* (Korene a súvisiace huby riadia dlhodobú sekvestráciu uhlíka v boreálnom lese), Science 339, 1615, 2013.

systémy, efektívneho využívania maštaľného hnoja a väčšieho využívania plodín, ktoré viažu dusík (napr. strukovín), v rámci striedania plodín; vyzýva Komisiu, aby pri globálnom započítavaní skleníkových plynov venovala väčšiu pozornosť emisiám oxidu dusného a integrovanejšiemu úsiliu na vyriešenie prebytku dusíka ako problému pre klímu, prírodu a zdravie, ako aj poskytnutiu stimulov pre lepšie hospodárenie s dusíkom na úrovni poľnohospodárskych podnikov;

36. žiada revíziu smernice 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti s cieľom posilniť jej ustanovenia so zreteľom na znečistené plochy;

37. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila súdržnosť medzi novou stratégiou na ochranu pôdy a pripravovanou stratégiou lesného hospodárstva EÚ zahrnutím požiadaviek na udržateľné obhospodarovanie pôdy, napríklad agrolesníckych postupov, do stratégie lesného hospodárstva;

38. vyzýva Komisiu, aby zrevidovala tematickú stratégiu na ochranu pôdy a bezodkladne prijala akčný plán s názvom Ako naplniť ambíciu nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy – vytváranie zdravšej planéty pre zdravších ľudí; v tomto smere víta zámer Komisie zvýšiť právnu istotu spoločností a občanov stanovením jasných úloh, merateľných cieľov a plánu opatrení;

39. zdôrazňuje, že agrolesnícke postupy môžu aktívne poskytovať environmentálne výhody a synergie, napríklad opatrenia proti erózii, zlepšovanie biodiverzity, ukladanie uhlíka a regulácia vody;

40. vyzýva Komisiu, aby riešila difúznu kontamináciu z poľnohospodárskych činností v súlade s cieľmi stratégie „z farmy na stôl“; v tomto smere víta skutočnosť, že Komisia ohlásila revíziu smernice o udržateľnom používaní pesticídov; pripomína, že už existujú mnohé alternatívy k syntetickým pesticídom, ako je integrovaná ochrana proti škodcom (IOPŠ), pričom by sa malo rozšíriť ich využívanie; očakáva, že sa Komisia a členské štáty budú bezodkladne zaoberať všetkými výzvami uvedenými v uznesení zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov,

41. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pri únijnom postupe autorizácie chemikálií vrátane posudzovania rizika na životné prostredie a ekotoxikologických štúdií sa náležite nezohľadňujú ich vplyvy na pôdu; vyzýva preto Komisiu, aby v novej stratégii EÚ na ochranu pôdy a v súlade s dokumentom Chemikálie – stratégia udržateľnosti prijala regulačné opatrenia na prevenciu a zmierňovanie znečistenia pôdy chemickými látkami, najmä perzistentnými a bioakumulatívnymi chemickými látkami (vrátane plastov a mikroplastov), a aby zabezpečila splnenie ekologicky relevantných skúšobných podmienok, ktoré sú reprezentatívne pre terénne podmienky;

42. vyzýva Komisiu, aby podporovala výskum zameraný na preklenutie vedomostných medzier o potenciáli pôdnej biodiverzity z hľadiska riešenia znečistenia pôdy a o vplyve znečistenia na pôdnu biodiverzitu, a aby bezodkladne uzavrela legislatívne medzery v súvislosti s toxicitou biocídov a veterinárnych liekov pre pôdu a pôdne organizmy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali činnosť príslušných agentúr na zabezpečenie vývoja a propagácie alternatív k najtoxickejším biocídom v rámci veterinárnej ochrany proti škodcom; žiada, aby Komisia v spolupráci s Európskou chemickou agentúrou na základe zásady predbežnej opatrnosti vypracovala európske limity pre perfluóralkylové a polyfluóralkylové látky (PFAS) v prípade pôdy;

43. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pri nedávnej kontrole vhodnosti vodohospodárskych právnych predpisov EÚ sa nediskutovalo o možnostiach širšieho integrovaného riadenia ochrany životného prostredia v povodiach a prepojení plánov manažmentu povodia so širšími plánmi ochrany pôdy; zastáva názor, že takáto integrovaná analýza a rozhodovanie by boli prospešnejšie pre viacero rôznych cieľov politiky EÚ a eventuálne by viedli k prínosom na úrovni miestnych samospráv;

44. vyzýva členské štáty, aby lepšie integrovali vodné a pôdne plánovanie tým, že budú vykonávať spoločné posudzovanie tlakov a rizík (aj v rámci plánov manažmentu povodia) a prijmú integrovaný prístup k opatreniam, ktoré zabezpečujú ochranu obidvoch týchto environmentálnych médií;

45. súhlasí s EEA, že v celej Európe treba vykonávať harmonizované a reprezentatívne monitorovanie pôdy s cieľom vyvinúť systém včasného varovania pri prekročení kritických prahových hodnôt a usmerňovať udržateľné obhospodarovanie pôdy ([45]); vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zlepšili a urýchlili zber a integráciu údajov o stave, trendoch a ohrození pôdy na úrovni EÚ; v tejto súvislosti víta začatie činnosti strediska EÚ pre monitorovanie pôdy, ktoré vychádza

([45]) Európska environmentálna agentúra, *Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2020*, 2019.

z údajov prieskumu pôdy v rámci programu LUCAS; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila dlhodobú operabilitu oboch nástrojov, ako aj dostatočné zdroje na zaistenie optimálneho a pravidelného monitorovania biologických a fyzikálno-chemických vlastností pôdy vrátane prítomnosti agrochemikálií a iných kontaminantov, napríklad kontaminantov vzbudzujúcich obavy; je presvedčený, že to má zásadný význam na odstránenie nedostatkov v údajoch a ukazovateľoch a na podporu Európskej zelenej dohody; zdôrazňuje potrebu lepšie pochopiť procesy vedúce k degradácii pôdy a dezertifikácii v EÚ; vyzýva Komisiu, aby stanovila metodiku a relevantné ukazovatele na posudzovanie a zber údajov o rozsahu dezertifikácie a degradácie pôdy v EÚ;

46. konštatuje, že 13 členských štátov sa vyhlásilo za dotknuté strany v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii (UNCCD); vyzýva Komisiu, aby začlenila do politík EÚ ciele udržateľného rozvoja týkajúce sa pôdy;

47. všíma si výzvy riadenia, koordinácie, komunikácie, finančnej, technickej a právnej povahy, ktoré bránia väčšej konzistentnosti a lepšej interoperabilite monitorovania pôdy a zberu informácií na úrovni členských štátov a EÚ; naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby tieto výzvy riešili spoločne a urýchlili spoluprácu, a to aj v rámci expertnej skupiny EÚ pre ochranu pôdy, s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pôdy a predchádzať duplicite a zbytočnému byrokratickému zaťaženiu a nákladom pre členské štáty a MSP;

48. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili a zrýchlili úsilie o plné využitie hodnoty vody, najmä s cieľom dosiahnuť úplné opätovné využitie živín a cenných zložiek z odpadovej vody, a tak zlepšiť obehovosť v poľnohospodárstve a predchádzať nadmernému uvoľňovaniu živín do prostredia;

49. vyzýva Komisiu, aby sprostredkovala výročnú konferenciu, na ktorej sa zúčastnia členské štáty a príslušné zainteresované strany, ktoré budú mať kľúčovú úlohu, pretože budú viesť diskusie o aktuálnych otázkach;

50. uznáva dôležitú úlohu zdravej pôdy ako najväčšieho suchozemského zachytávača uhlíka, ktorý slúži na jeho zachytávanie a ukladanie, najmä v kombinácii so súvisiacimi prínosmi mokradí a riešení blízkych prírode, čo musí pomôcť dosahovaniu cieľov v oblasti klímy do roku 2030, ako aj cieľa Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050; zdôrazňuje, že v novej stratégii na ochranu pôdy by sa malo zabezpečiť, aby bol prínos pôdy k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu v súlade s ostatnou architektúrou klimatickej politiky EÚ; vyzýva preto členské štáty, aby vo svojich národných energetických a klimatických plánoch, a najmä v opatreniach pre poľnohospodárstvo a odvetvie využívania pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva (LULUCF), popri opatreniach na podporu udržateľného využívania pôdy v poľnohospodárstve a na zníženie emisií z poľnohospodárstva posilnili obnovu a udržateľné využívanie pôdy ako nástroja politiky v oblasti klímy a aby zachovali, obnovili a posilnili zachytávanie uhlíka (najmä v oblastiach s pôdou bohatou na uhlík, ako sú trávne porasty a rašeliniská); je presvedčený, že by sa mali podporovať opatrenia na zvýšenie sekvestrácia uhlíka v pôde; víta najmä skutočnosť, že Komisia ohlásila iniciatívu v oblasti uhlíkového poľnohospodárstva, a nabáda Komisiu, aby preskúmala viacero možností;

51. je presvedčený, že treba predchádzať neudržateľným postupom, ktoré vedú k úbytku pôdneho organického uhlíka a prispievajú k zmene klímy; vyjadruje poľutovanie nad tým, že odhady obsahu uhlíka sa obmedzujú na vrchný pôdny horizont, a vyzýva členské štáty a Komisiu, aby generovali príslušné údaje o obsahu uhlíka v nižších pôdnych vrstvách, čo by zlepšilo chápanie celkového pôdneho potenciálu zadržiavania a zvyšovania obsahu uhlíka;

52. vyzýva Komisiu, aby v súlade s cieľmi klimatickej neutrality do roku 2050 stanovila pri nadchádzajúcej revízii nariadenia o LULUCF cieľový dátum, ku ktorému majú byť všetky poľnohospodárske pôdy čistými zachytávačmi uhlíka;

53. zdôrazňuje, že uhlíkové poľnohospodárstvo môže mať viacero prínosov: zmierňovanie zmeny klímy, lepšiu schopnosť pôdotvorby a odolnosť, vyššiu biodiverzitu a menšie odplavovanie živín; požaduje budovanie kapacít, sietí a prenos znalostí s cieľom urýchliť sekvestráciu uhlíka a zvýšiť obsah uhlíka uloženého v pôde, a tak poskytnúť riešenia zmeny klímy;

54. zdôrazňuje, že pri neudržateľnom využívaní pôdy sa pôdny uhlík uvoľňuje do atmosféry po tom, čo bol po stáročia a tisícročia súčasťou pôdneho ekosystému;

Streda 28. apríla 2021

55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že výskum sa bude náležite venovať multifunkčnej úlohe pôdy, zintenzívnili inovácie v oblasti výskumu a financovanie zamerané na pôdu a upravili príslušné existujúce programy financovania, ako sú výskumné projekty, a to tak, aby odrážali osobitné charakteristiky pôdy v súvisiacom výskume; v tomto smere víta začatie misie pre zdravie pôdy a potraviny v rámci programu Horizont Európa; žiada, aby sa posilnila úloha strediska EÚ pre monitorovanie pôdy a Európskeho centra údajov o pôde a pridelili sa im náležité finančné prostriedky na plnenie ich úloh a dosahovanie cieľov novej stratégie na ochranu pôdy; okrem toho žiada Komisiu a členské štáty, aby rozvíjali taxonomické odborné znalosti o pôdnej biodiverzite a vedomosti o dôsledkoch pôdnych podmienok pre ekosystémové interakcie; zdôrazňuje vzájomnú previazanosť pôdy a vody a požaduje vyhradenú podporu na výskum pozitívnej úlohy, ktorú zdravá pôda zohráva pri ďalšom znižovaní difúzneho znečistenia vo vode;

56. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytli dostatočnú finančnú podporu a stimuly na propagáciu ochrany pôdy, jej udržateľného obhospodarovania, ochrany a obnovy, inovácií a výskumu prostredníctvom spoločnej poľnohospodárskej politiky, politiky súdržnosti, programu Horizont Európa a ďalších dostupných finančných nástrojov; nabáda Komisiu a členské štáty, aby identifikovali oblasti ohrozené eróziou a nízkym obsahom organického uhlíka a oblasti ohrozené zhutňovaním, ktoré by mohli využívať cielené financovanie;

57. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili dostatočné miery ľudských zdrojov a finančnej udržateľnosti agentúr zapojených do činností súvisiacich s tematickou stratégiou na ochranu pôdy; zdôrazňuje, že predpokladom úspešného vykonávania politík Únie je dostatočný počet kvalifikovaných zamestnancov; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila primeraný počet zamestnancov, najmä pre Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie;

58. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli opatrenia na harmonizovaný a integrovaný zber údajov, komplexný systém monitorovania a výmenu informácií a najlepších postupov ochrany pôdy, jej udržateľné obhospodarovanie a obnovu v celej Únii, ako aj maximalizovali synergie medzi existujúcimi monitorovacími systémami s nástrojmi SPP;

59. domnieva sa, že tieto opatrenia by mali byť východiskovými podmienkami oprávnenosti na únijné alebo vnútroštátne financovanie;

60. domnieva sa, že členské štáty by mali v pravidelných, najviac päťročných intervaloch vypracúvať a uverejňovať správy o stave pôdy; domnieva sa, že všetky zozbierané údaje o pôde by sa mali zverejniť online;

61. podporuje iniciatívy zamerané na zvýšenie informovanosti a znalostí verejnosti o pozitívnom vplyve funkcií a ochrany pôdy vrátane tých, ktoré súvisia s udržateľným obhospodarovaním pôdy, jej ochranou a obnovou, verejným zdravím a environmentálnou udržateľnosťou; zdôrazňuje, že povedomie verejnosti a pochopenie funkcií pôdy sú kľúčom k úspechu novej stratégie na ochranu pôdy a zabezpečeniu účasti občanov, v prvom rade vlastníkov pôdy, poľnohospodárov a lesníkov ako prvoradých aktérov pri obhospodarovaní pôdy; požaduje výraznejšie oslovenie širokej verejnosti v súvislosti s pôdnym zdravím a núdzovou situáciou v oblasti životného prostredia a žiada podporu komunitným aktivitám na ochranu a udržateľné využívanie pôdy; vyjadruje podporu Svetovému dňu pôdy a v tejto súvislosti naliehavo žiada ďalšie opatrenie na zvyšovanie povedomia;

62. zdôrazňuje, že environmentálne riziká, ktoré sú predmetom pripravovaných právnych predpisov pre náležitú starostlivosť v oblasti ľudských práv a životného prostredia, by mali zahŕňať degradáciu pôdy na základe cieľov novej stratégie EÚ na ochranu pôdy;

63. vyzýva Komisiu, aby z pozície globálneho lídra na poli životného prostredia do novej stratégie EÚ pre pôdu zaradila ochranu a udržateľné využívanie pôdy vo všetkých relevantných aspektoch svojej vonkajšej politiky a aby najmä dôkladne zohľadnila toto hľadisko pri uzatváraní relevantných medzinárodných zmlúv a revízii existujúcich zmlúv;

64. vyzýva Komisiu, aby začlenila ochranu pôdy do kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji v rámci obchodných dohôd pri zohľadnení opatrení na riešenie „dovozu“ degradácie pôdy z týchto krajín vrátane degradácie spôsobenej biopalivami so značne negatívnymi vplyvmi na životné prostredie a aby upustila od „vyvážania“ degradácie pôdy; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že pre dovoz výrobkov z tretích krajín do EÚ budú platiť rovnaké environmentálne normy a normy udržateľného využívania pôdy;

65. chápe význam spolupráce na všetkých úrovniach v záujme účinného riešenia všetkých hrozieb pre pôdu; preto vyzýva členské štáty, aby išli príkladom a zvážili iniciovanie dohovoru o pôde v rámci OSN;

66. vyjadruje podporu misii programu Horizont s názvom Starať sa o pôdu znamená starať sa o život, ktorú navrhla rada misie pre zdravie pôdy a potraviny a ktorej cieľom je zabezpečiť, aby bolo v záujme zdravých potravín, ľudí, prírody a klímy do roku 2030 zdravých 75 % pôdy;

67. odporúča budovanie nových zelených, lesníckych a agrolesníckych plôch, najmä v mestských oblastiach, na vyváženie negatívnych účinkov súčasnej vysokej miery zástavby pôdy v európskych mestách;

68. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.